

Samfelags- viðurskiptini

Fyrst kann vera trivið í, hvussu var fyrri seinasta heimsbardaga.

Tá var tað líka litið sum nú landandi arbeiði í hvørji bygd; men tey, ið áttu nakað á landinum royndu at fáa nakað burtúrur og livdu heldur ikki av at fara í handilin at keypa tað, ið eygum sá. Men sjálvandi fekk meira burtúrur pengum ta aftur imoti nú.

Minni enn so øll áttu so mikið av landinum at tað var nóg mikið til upphald — men tey flestu so mikið at tað var goður stuðul í húsarhaldinum.

Tá varð farið til skips, so skjótt prestur hevði lagt hondina á hovið — onkur kanska fyrr, men ikki var úrtøkan hin besta hjá øllum. Tað hevur ongandi verið so, at fiskimaður er farin við tí stóra vinninginum.

Fyri tann arbeiðandi heima var úrtøkan heldur ikki stór, men hylndi aðist kanska ikki verri enn tann hoga nú. Fólk livdu eftir um stóðum kanska ikki nóg verri tá enn nú í gulltíðini. Tá tað er ikki nær so at skilja, at nakar ynskir seg aftur í ta tíðina, hvar tað var so galti, at arbeiðsgevarin vildi eiga tann rætt yvir arbeiðsfólkinum — á sjógvi sum á landi — at bestemma hvar ein skuldi keypa fyrri sín tjenta pening.

Tað var fyrst undir krígunum menn byrjaði at vinna stórvægis pening, men tað var jú dyrt vinnin peningur. Og her byrjaði ein nýggj tíð, sum setti stuðlar undir eina broyting vinnuliga.

Undir krígunum var nógur pening vunnin til landið, men hvussu hann varð umsitin er ein onnur søga.

Í 50-inum varð byrjað at byggja

linubátar, men fram til 1959 vóru fáir bátar bygdir.

Tað var fyrst í 1959, at reiðilig ferð kom á byggingina; nú byrjaði ein nýggj tíð eisini á tí sosiala okkum eins og tí mentunarliga.

Hetta uppbyggingarliga umskiftið færd eisini tað við sær, at onnur, ið høvdu starvast fyrri eina undir, nú finga munandi betri lønar- kør. Men tað skal heldur ikki nokkast, at tað er vordið dyrari at liva, og tað tykir sum dyrtið hevur fingið slíka ferð, at eingin mogleiki er fyrri at tálma í. Ja tverri er tað so vordið, at tað ger ongan mun, hvat ein vinnur av peningi, tí tann ótámda dyrtið er tur hann upp aftur og sumoleiðis tann villa skattaskrávan, sum er sett í gongd við hesi nýggju lögin.

Tað er so, at maður við t. d. ein ársinntøku uppá 20.000 kr. við lítla- rari familju hevur hart við at greiða sínar skyldur og um hann so fær 5.000 til 10.000 kr. um meir í inntøku við somu forpliktisum, so er tað víða hart at greiða sínar skyldur. Við øðrum orðum: í okkara sam- felag er tað so galti, at tað ger næstan ongan mun, hvussu nógvan pening ein vinnur, tí samfelagið hálar hann til sín aftur í skatti og tolli, og hvar tann villa skráva kann hála ein, er einki mark fyrri í lotuni.

Maður, ið fyrr kundi klára seg við 6.000 kr. hevur ílt við at klára seg í dag við 20.000 — 25.000 kr., so tað skilur ein og hvør, at okkara samfelag er nakað heilt galti við. Nú veit eg, at onkur vil siga, at tað nú verður livið nóg betur í mati o.s., men so er alt ikki, tað er ikki tað, sum ger tað so hart at liva, men alt er vordið so út av lagi dyrt og skatturin skilaleysa hogur.

S. N.

Brævhassin

JAVNAÐARFLOKKURIN — TÍÐVÆLDISFLOKKURIN

Mær tykir, at SOSIALINUM dmar ov mikið væl at endurtaka burtur úr blaðgerinum, har tjóð- veldismenn mana til samarbeiði millum javnaðarmenn og tjóð- veldisflokk.

Eingin ivast í, at tað verður neyðugt við samarbeiði við aðrar flokkar aftaná eitt komandi val. Javnaðarflokkurinn er einasti flok- ur, ið er á veg at hava líkindi at vinna ein meiraltá á tingi; men framlopið skal vera so stórt, at tað vala er trúligt, at ein slík po- litísk kollvelting kann fara fram- annaðhvørt eitt val skuldi komið nú ella um tvey ár.

Javnaðarflokksins aðalmál er at fremja sosialismu. Aðrenn reinur meiraltá er vunnin, má sosialism- in fremjast stigvist í samvinnu við aðrar flokkar, og sjálvandi verður leita hagar, har samvinnulíkindi eru frægest, og útlitið fyri góðum úrslitum tey bestu.

Nú er at spyrja: er gjørligt at fremja sanna sosialismu saman við tjóðveldispolitikkum?

Persónliga hugsi eg nei. Tjóð- veldisflokkurinn er eingin socialist- iskur flokkur, sjálvst um einstakir í flokkinum rópa seg sosialistar.

Loysingin liggur teimum fremst í huga, og einki meira ósosi- alískt fyrirbrigdi kann hugast enn jóst loysing, sum botnar í trong- skygdari nationalismu.

Á fundi í studentafelagnum í Keyppmannhavn varð Erlendur Patursson spurður, um hann var socialistur. Hann svaraði:

»Eg eiti Erlendur Patursson og eri tjóðveldismadur.

Brævhassin

Brævhassin
Eg sa, at allir — eisini tjóð- veldismenn — eru imoti eink- arinnflutning av ymiskum for- brúksvörum. Hava tjóðveldis- menn ikki verið fyrri at stovna landshandil og ta ætlandi við einkarsolu av ymiskum vörum? Forbrúkarir

SVAR: Tjóðveldismenn hava æt- landi onga stóðu í hesum máli. Vist verður landshandil nevndur í stevnuskrá teirra, og vist hava teir havi eitt uppskot um nýggjan lands handil; men nú seinast talað varð um landshandil vóru teir imoti og á sinni, ta ið fólkaflokks- og sam- bandslandsstyrið kom við uppskoti um avtøku av landshandlinum. Vóru tjóðveldismenn grammastir at forkoma hesi landslyritøku.

FØROYINGAR FÓLKID, ISLENDINGAR SKIPINI

Við ársbyrjan 1960 var Erlendur Patursson í Islandi. Hann bjóðaði blaðmonnum til samroðu við seg. Sambært Dagblaðið 5. febr. 1960, kom fram á hesum blaðmannafundi m. a.:

»Bládmenn søgdu seg vera væl mottiknar av Erlendi Paturssyni.

Samlað uppdyrking

Treytin fyrri at vit kunnu framleita hagar har samvinnulíkindi til egið brúk er fyrst og fremst tann, at landið verður uppdyrkað; men vit eisini, at hetta er og verður ikki gjørligt undir naverandi viðurskiptum

Javnaðarflokkurinn hevur fyrri mongum árum síðan til fulnar ásað henda veruleika, ásaðnað at øll okkara búnaðarviðurskipti eru ótíðarhóskandi og ásaðnað, at ein kollvelting nýskipan er neyðug.

Longu í 1944 setti javnaðarflok- kurin til uppskot um á tingi

- * at farið var undir uppdyrking
- * av øllum dyrkbarum landi
- * Føroyum, Landið skuldi átaka
- * sær arbeiðið av hesi uppdyr- king, skipa 8 dyrkilið, sum

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi
á landi
í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

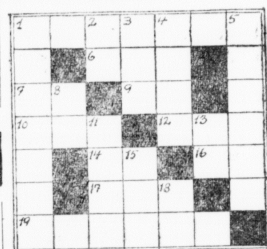
Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

sum bjóðaði teimum kaffi, whisky og bjør, og vindtar at stinga í lunnan, um teir ikki royktu sjálvir.

Erlendur segði teimum, at f- øyingar hava menninar og is- lendingar skipini, so har skuldi verið lag á mamm at fáa sam- komulage.

Krossorð

Yvir: 1) itrøtt 6) handaði 7) tóni 9) vegaði 10) matur 12) víður 14) stytting 16) dism 17) garn 19) gentu navn.

Niður: 1) rivna 2) bindiorð 3) elek- trisitt 4) vaska 5) illsligt 8) fá tær 11) heima 13) stytting 15) song 18) stytting.

TAD ER VERULEIKI

AT hóast bæði tjóðveldisflokkurinn og fólkaflokkurinn bannaðu hitt danska »danseringsgullíð« til hejar, sum hina miku pestini, ið vildi forkoma føroy- um sum tjóð, hava hesir báðir flokkar gløðbeinir tilkið imoti hvørjum tí einasta oyra av »danseringsgullíð«, teir kun- nu hava fingið frá dansku skattatjóðini.

* er tað makaleyst av teimum so- * kallaðu »sjálvstýrisflokkunum« at * tveita eftir javnaðarmonnum, at * teir eru sambandsmenn og vildu * forkoma føroyingum við »dan- * seringsgullíð«, ta ið somu flokkar * ikki hava framt ein stav av meira * »sjálvstýri«, enn javnaðarmenn ha- * va verðið við til at framt ein og * somu flokkar hava »tikið við * hvørjum tí einasta oyra av »dan- * seringsgullíðum«, sum javnaðar- * menn høvdu úrvegað ella fingið * tilsoyn um, aðrenn teir fóru úr * landsstýrinum.

Veitst tú

AT eisini áður enn menn lærdu prentingaryrkið, komu bókur út. Almennar kunn- gerðir og onnur tölendi — nevnd Acta Diurna — vóru í gamla Rómverjaríkinum hondskrivað og sett upp á húsveggi. Ávrit vóruð spjætt út um ríkið, men í ógvaliga avmarkaðum tali.

AT kokosnotupálman er ógvaliga víðsmikil fyrri tey innføddu, ta hon veitir teimum bæði fæði, kleði og ambóð.

AT máling við vatnlitum kemur frá Kína. Longu í trýðju öld málaðu kinesarumir við slík- um litum.

AT árliga verða stjolinir 200.000 kettur í Bretlandi. Hesar verða annaðhvørt seldar til privat- fólk eina laboratoriu.

AT amerikanskir kanningar visa, at mannequinur og fotomodell- ir hava stórri intelligens og eru djarnari enn teirra javn- aldraðu annars.

AT súreplatrøini trivast ikki væl á leðum við summarhita alt árið. Trøini treingja navnliga til eina hvíldarløtu á hvarsum ári.

AT tað eru 25 miljónir sports- fiskarar í USA, og talið økst á hvørjum ári.

DAGBÓK FRA NORDISK RÁÐ

Í dagbók síni frá fundinum í Nordisk ráð í Reykjavík skivar Julius Bomholt, fyrrv. mentamá-

ráðharri og formaður fólkatingsins m. a.:

* Man skal ikke gå i rette med mennesker, der gør deres bedste, og vi * tager sukkende til efterretning, * at den nordiske pris denne gang * blev delt. Men ikke det er sidste * gang, det sker.

* William Heinesens sidste bog er * vel ikke hans bedste, og dog er * han også her den suveræne for- * teller, en stor digter, der får det * lyriske og det episke til at følges * ad. Han er komponist, maler, og * tegner — og indtil videre den * eneste, der kan sidestilles med * Laxnes.

* Det vil utvivlsomt være vanske- * ligt for finner og svenskere at * lytte sig ind i Heinesens intime * fortællekunst med dens rigt vari- * erende undertoner, men skam få * den, der ikke kan få øje på stor- * heden i »Noatung« og »De for- * tapte spillemande eller den vid- * underlige følsomhed i digtene.

Haldið Sosialin

NORÐOYA SPARIKASSI

stovnaður 1919

Renta av innsettum peningi:

3 mánaða uppsagn 4½ % p. a.
Útan uppsagn 4 % p. a.
Kekk — konti 2 % p. a.

Fyri innskot við longri uppsagnartíð verða renta latin eftir seravtalu

Lán verða givin móti veð í jørð og bygningum.

Avgreiðslutið hvønn gerandisdag kl. 10—12 og kl. 14—16, leygar- dag kl. 10—12½